

USUWANIE DRZEW I KRZEWÓW: ODPOWIEDZI NA NAJCZĘŚCIEJ ZADAWANE PYTANIA

1. Czy osoby fizyczne mogą usunąć każde drzewo ze swojej nieruchomości, czy tylko drzewo, którego obwód na wysokości 130 cm nie przekracza 100 cm (w przypadku topoli, wierzb, kasztanowca zwyczajnego, klonu jesionolistnego, klonu srebrzystego, robinii akacjowej oraz platanu klonolistnego) albo 50 cm (w przypadku pozostałych gatunków drzew)?

Osoby fizyczne, bez zezwolenia z art. 83 ust. 1 ustawy, mogą usunąć ze swojej nieruchomości każde drzewo, bez względu na jego obwód, jeżeli usunięcie to dokonywane jest na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Dodany przez nowelizację z dnia 16 grudnia 2016 r. wyjątek, zawarty w pkt. 3a art. 83f ust. 1, ma charakter samodzielny, odrębny od wyjątku z pkt. 3 tego ustępu. Uwaga! Nawet jeżeli usunięcie drzewa nie wymaga zezwolenia z art. 83 ust. 1 ustawy, samo usunięcie może być niemożliwe albo utrudnione, jeżeli drzewo jest objęte dodatkową ochroną, np. jest pomnikiem przyrody, zadrzewieniem śródpolnym, przydrożnym i nadwodnym w parku krajobrazowym albo na obszarze chronionego krajobrazu, jest objęte ochroną konserwatora zabytków albo w zasięgu prac związanych z usuwaniem występują chronione gatunki zwierząt, roślin albo grzybów. Możliwość usunięcia takiego drzewa regulują odrębne przepisy.

2. Czy uchwała rada gminy może przywrócić obowiązek uzyskiwanie zezwolenia na usunięcie drzewa przez osoby fizyczne?

Nie, wyjątek dotyczący usuwania drzew z nieruchomości należących do osób fizycznych, na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej, ma charakter ustawowy i nie może być wyeliminowany aktem prawa miejscowego. Kompetencja rady gminy, o której mowa w nowym ust. 1a art. 83f ustawy dotyczy jedynie wprowadzania kolejnych, nowych wyjątków od obowiązku uzyskiwania zezwolenia na usunięcie drzewa.

3. Czy uchwała rady gminy, o której mowa w art. 83f ust. 1 ustawy, może znieść ograniczenia dotyczące usuwania pomników przyrody, zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych w parku krajobrazowym albo na obszarze chronionego krajobrazu, a także drzew objętych ochroną konserwatora zabytków?

Nie. Uchwała, o której mowa, może wprowadzać jedynie dodatkowe wyjątki od obowiązku uzyskiwania zezwolenia z art. 83 ust. 1 ustawy. Ochrona pomnika przyrody wynika z uchwały rady gminy ustanawiającej dany pomnik i może zostać usunięta w ściśle określonych przypadkach, poprzez zmianę albo uchylenie takiej uchwały. Podobnie ochrona zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, wynikająca z uchwały sejmiku województwa ustanawiającej park krajobrazowy albo obszar chronionego krajobrazu może zostać usunięta w ściśle określonych przypadkach, poprzez zmianę albo uchylenie takiej uchwały (ustawa stanowi jednak, że zadrzewienia takie można usuwać, jeżeli usunięcie takie wynika z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych). Z kolei ochrona określonej zieleni wynikająca z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oznacza, że podejmowanie działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia jej substancji wymaga pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków (art. 36 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

4. Czy rolnik jest osobą fizyczną i może usuwać drzewa i krzewy na podstawie nowego pkt. 3a w art. 83f ust. 1?

Zgodnie z nowym pkt. 3a w art. 83f ust. 1 ustawy zezwolenie na usunięcie drzewa i krzewu nie jest wymagane w przypadku drzew lub krzewów, które rosną na nieruchomościach stanowiących własność osób fizycznych i są usuwane na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności

gospodarczej. Oba warunki (własność nieruchomości należąca do osoby fizycznej i określony cel usunięcia) należy spełnić łącznie.

Rolnicy są osobami fizycznymi, a zatem jeżeli są właścicielami działki, na której rośnie usuwane drzewo/krzew, to pierwszy warunek można uznać za spełniony.

Ponieważ działalność rolnicza jest kwalifikowana jako działalność gospodarcza (odpowiada definicji działalności gospodarczej z ustawy o swobodzie działalności gospodarczej), konieczne jest dokonywanie indywidualnej oceny, czy drzewo/krzew są usuwane na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej (działalności rolniczej). Przykładowo, usunięcie drzewa/krzewu w celu budowy domu nie jest związane z prowadzeniem przez rolnika działalności gospodarczej (działalności rolniczej). Natomiast usunięcie drzewa/krzewu pod budowę stodoły, obory, kurnika albo budowę drogi dojazdowej do pola jest związane z prowadzeniem przez rolnika działalności gospodarczej (działalności rolniczej).

Jeżeli więc rolnik jest właścicielem nieruchomości i usuwa drzewo/krzew w celu budowy domu, korzysta z ww. (pkt 3a) zwolnienia z obowiązku uzyskania zezwolenia. Jeżeli natomiast rolnik jest właścicielem nieruchomości i usuwa drzewo/krzew w celu budowy stodoły, nie korzysta z ww. (pkt 3a) zwolnienia z obowiązku uzyskania zezwolenia.

Należy także zauważyć, że nowelizacja ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 grudnia 2016 r. wprowadziła dodatkowe, niezależne od ww. (pkt 3a) zwolnienie rolników z obowiązku uzyskiwania zezwolenia na usunięcie drzewa/krzewu, jakim jest zwolnienie dotyczące drzew lub krzewów usuwanych w celu przywrócenia gruntów nieużytkowanych do użytkowania rolniczego (pkt 3b w art. 83f ust. 1). Rolnik, który może wykazać, że usuwa drzewa/krzewy w celu przywrócenia gruntów nieużytkowanych do użytkowania rolniczego, także nie musi występować o zezwolenie na ich usunięcie.

5. Czy rolnik, na podstawie nowego pkt. 3b w art. 83f ust. 1 ustawy, może usuwać wszystkie drzewa i krzewy z nieruchomości rolnej?

Nowy pkt 3b wskazuje, że zezwolenie nie jest wymagane w przypadku drzew lub krzewów usuwanych w celu przywrócenia gruntów nieużytkowanych do użytkowania rolniczego. Rolnik, bez względu na położenie nieruchomości, gatunek oraz wymiary drzew, może więc je usunąć z gruntu rolnego w celu wprowadzenia na ten grunt upraw rolnych. Jeżeli jednak drzewo jest zadrzewieniem śródpolnym, przydrożnym albo nadwodnym znajdującym się w parku krajobrazowym albo na obszarze chronionego krajobrazu, w których obowiązuje zakaz usuwania takich zadrzewień, to nie może być usunięte. Brak możliwości usunięcia dotyczy również tej części drzew pokrywających całą działkę, które rosną bezpośrednio przy drodze lub wodzie (są zadrzewieniem przydrożnym lub nadwodnym).

6. Co należy rozumieć przez skupisko krzewów, o którym mowa w nowym brzmieniu art. 83f ust. 1 pkt 1 ustawy?

Przez skupisko należy rozumieć grupę roślin krzewiastych stykających się pędami. Nowe brzmienie art. 83f ust. 1 pkt 1 ustawy, wskazujące, że obowiązku uzyskania zezwolenia nie stosuje się do krzewu albo krzewów rosnących w skupisku, o powierzchni do 25m², oznacza że kontroli administracyjnej podlega usuwanie krzewów, które mają powierzchnię powyżej 25 m². Jeżeli więc krzew albo skupisko krzewów rosnące na nieruchomości mają np. 3 m², 10 m² albo 23 m², to do usunięcia ich w całości albo w części nie jest potrzebne zezwolenie. Dopiero przekroczenie przez krzew albo skupisko krzewów (grupę krzewów stykających się pędami) na nieruchomości ww. powierzchni 25 m² wiąże się z koniecznością uzyskania zezwolenia na usunięcie ich w całości albo w części, o ile oczywiście działanie takie nie podpada pod inny wyjątek wynikający z art. 83f ust. 1 (np. z pkt. 3a, który zwalnia z obowiązku uzyskania zezwolenia usuwanie krzewów, które rosną na nieruchomościach stanowiących własność osób fizycznych i są usuwane na cele niezwiązane

z prowadzeniem działalności gospodarczej) albo uchwały rady gminy, o której mowa w art. 83f ust. 1a (rada gminy może zwolnić z obowiązku uzyskiwania zezwolenia np. usuwanie krzewów określonych gatunków, krzewów o określonej powierzchni, krzewów rosnących na nieruchomościach o określonych cechach).

7. Zgodnie z nowym ust. 1a art. 83f, rada gminy może zwolnić z obowiązku uzyskiwania zezwolenia także usuwanie drzew i krzewów na cele związane albo niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej. O jakie przypadki chodzi?

Nowy pkt 3a w art. 83f ust. 1 wprowadza zwolnienie z obowiązku uzyskania zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów drzew lub krzewów, które rosną na nieruchomościach stanowiących własność osób fizycznych i są usuwane na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Oznacza to jednocześnie, że zezwolenie musi nadal być uzyskiwane, gdy nieruchomość stanowi własność podmiotów innych niż osoby fizyczne, np. osób prawnych lub jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną albo osoby fizyczne usuwają drzewa na cele związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Rada gminy może jednak zwolnić takie podmioty z obowiązku uzyskania zezwolenia na usunięcie drzewa, kierując się kryterium związku z prowadzeniem działalności gospodarczej. Zwolnienie takie będzie mogło dotyczyć usunięcia następującego w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej (np. wybudowania obiektu, w którym będzie prowadzona działalność gospodarcza, takiego jak warsztat samochodowy, magazyn czy sklep) lub w celu niezwiązanym z prowadzeniem działalności gospodarczej (np. jeżeli spółdzielnia mieszkaniowa zamierza usunąć drzewo w celu wybudowania parkingu dla mieszkańców lub gdy urząd zamierza wybudować szkołę).

8. Czy stawka 500 zł jest stawką opłaty za usunięcie drzewa, czy stawką opłaty za 1 cm obwodu usuwanego drzewa?

Stawka 500 zł jest stawką opłaty za 1 cm obwodu usuwanego drzewa. Nowe brzmienie art. 85 ust. 1 ustawy jednoznacznie wskazuje, że opłatę za usunięcie drzewa ustala się mnożąc liczbę cm obwodu pnia drzewa mierzonego na wysokości 130 cm i stawkę opłaty. Jeżeli więc drzewo ma na wysokości 130 cm 120 cm obwodu, opłata za jego usunięcie nie będzie wynosiła 500 zł lecz 120x500 zł. Podkreślić jednocześnie należy, że rada gminy ma możliwość określania własnych, niższych stawek ww. opłaty (nowy ust. 4a w art. 85 ustawy).